

ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Коротенка Дениса Олександровича
«Формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності
громади», подану до захисту на засіданні Спеціалізованої вченої ради
Д 64.707.03 у Національному університеті цивільного захисту України на
здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за
спеціальністю 25.00.02 – механізми державного регулювання

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Політичні перетворення, що відбуваються в нашій країні, вимагають здійснення збалансованої політики на лінії «децентралізація - демократизація» публічного управління. Однією з ключових ланок в ланцюжку перетворень, що відбуваються, є реформа системи місцевого самоврядування, оскільки особливості політичних змін, що відбуваються на місцевому рівні, багато в чому зумовлюють тенденції політичного розвитку сучасної України. Оптимізація системи громадського управління потребує науково обґрунтованого правового забезпечення, запровадження у практику роботи наукових методів. Після встановлення Конституцією України самостійності місцевого самоврядування як рівня громадської влади та подальших кроків муніципальної реформи постало питання про збереження єдності громадського управління та контролю як його невід'ємної інструментальної функції.

При загальному розумінні важливої ролі, яку відіграє державний контроль, забезпечуючи злагоджену роботу механізмів публічного регулювання, не можна не визнати, що будь-яка контрольна діяльність держави щодо місцевого самоврядування може бути розцінена як зазіхання на її самостійність. Саме тому дуже важливо створити систему правового публічного регулювання контролю, обравши оптимальні його форми, на основі українського та зарубіжного досвіду громадського управління.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-

економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587), що розробляється навчально-науково-виробничим центром Національного університету цивільного захисту України. Конкретно дисертантом проаналізовано заходи вдосконалення механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Теоретичні засади та практичні рекомендації дисертаційної роботи є достатньо обґрунтованими. Результати проведеного дослідження підтверджують поглиблену обізнаність автора дисертації з науковими працями учених України, а також ближнього і далекого зарубіжжя, які присвячені дослідженню формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади..

Дисертаційна робота характеризується послідовністю та логічністю представлення її результатів, що дозволило усебічно розкрити проблему, що підлягала дослідженню. Автором було чітко і конкретно сформульовано мету та завдання дисертаційної роботи, які, в свою чергу, дозволили розробити комплекс практичних рекомендацій щодо вдосконалення дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади.

Для досягнення поставленої мети й вирішення зумовлених нею завдань, забезпечення наукової обґрунтованості дослідження і його результатів було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах державно-управлінської та споріднених із нею наук.

Автором використано низку наукових методів, зокрема: гіпотетико-дедуктивний метод формування методології дисертаційного дослідження, який дав змогу сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади.

Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливості висновків, а й дав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об'єкта, а також:

провести структурно-функціональний аналіз, сутність якого полягає у виділенні елементів системи публічного регулювання діяльності громади;

визначити ряд порівняльних методів, що надали можливість аналізу стандартів і механізмів публічного регулювання діяльності громади;

впровадити: статистичний метод, що дав змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта;

прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи його розвитку;

теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, та дав змогу позначити, осмислити, описати та порівняти роль механізмів публічного регулювання діяльності громади в Україні, уточнити їх функції в діяльності кожної з підсистем, оцінити результати управлінського впливу, виявити перспективи й механізми.

Інформаційну базу дисертаційного дослідження становили нормативно-правові акти, праці зарубіжних і вітчизняних учених, Інтернет-ресурси, статистична інформація Державної служби статистики України та інших центральних органів виконавчої влади.

Ознайомлення з основними положеннями, рекомендаціями та висновками дисертації уможливило підтвердження її наукової новизни, а саме уперше:

обґрунтовано стратегічні цілі та перспективи розвитку механізмів бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад на основі оптимізації фінансово - економічного елементу і елементу розподілу повноважень, що є комплексним, взаємозалежним процесом, основним напрямом у вказаному аспекті повинне стати прискорене

нарощування відтворювального потенціалу муніципальних громад. з залученням населення до підприємницької діяльності, створення підприємницьких зон, корпорацій та об'єднань.

Автором удосконалено:

напрями впровадження міжнародного досвіду публічного регулювання на місцевому рівні, на основі систематизації моделей організації підтримки та розвитку громад, реалізованих за кордоном, що обумовлює різноманітність організаційних форм здійснення місцевого самоврядування, дослідження досвіду реформування територіальної організації в державах, та методи заохочення громад відповідно до наявного рівня фінансово-економічної забезпеченості місцевого самоврядування;

засоби підвищення ефективності механізмів регулювання власності громади через виявлення особливостей функціонування формалізованих механізмів системи в реальних політичних умовах на основі оцінки ефективності і напрямів їх подальшого вдосконалення.

В дисертації набуло подальшого розвитку;

інституціональний механізм забезпечення розвитку фінансово-економічної системи громади через функціональну спрямованість і специфічні компетенції місцевого самоврядування, а також визначення в якості первинного суб'єкта прав на здійснення громадами категорії місцевого співтовариства, що свідчить про домінування в сутнісній характеристиці інституту громадянської складової фінансового розвитку;

шляхи ефективності організації та діяльності представницького органу місцевого самоврядування через усунення недоліків в системі місцевого самоврядування, що склалася, і вдосконалення її структурних елементів, що дозволить їй функціонувати ефективніше, та оптимізувати системи місцевого самоврядування при спільній участі держави як основного актора формальних інституціональних змін і місцевого співтовариства - головного суб'єкта політичної активності і ініціатора місцевих владних рішень.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

За результатами наукового дослідження опубліковано в 11 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 6 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3,85 др.арк.

Опубліковані наукові праці відображають всі розділи дисертаційної роботи.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження оприлюднено на вітчизняних та закордонних науково-практичних конференціях і форумах.

Оцінка оформлення дисертації.

Дисертаційна робота й автореферат оформлені відповідно до визначених вимог. В авторефераті простежується ідентичність ключових положень, висновків та пропозицій дисертаційної роботи.

Зміст дисертації розкриває поставлену мету в повному обсязі. Дисертаційну роботу викладено в чіткій логічній послідовності відповідно до завдань дослідження. Науковим положенням, викладеним у дисертації, притаманні логічність і повнота. Отримані висновки та рекомендації є цілком обґрунтованими.

Дисертація має традиційну структуру: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. Дисертаційну роботу викладено українською мовою на 222 сторінках друкованого тексту.

У цілому, дисертаційна робота, подана на захист, написана науковим стилем; результатами спостережень підтверджують висновки дисертації.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення

навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади.

Пропозиції щодо вдосконалення механізмів бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад використані в організаційній роботі Широківської сільської ради Запорізького району Запорізької області (довідка 0148/18 від 04.01.2024 р.) та Якимівської селищної ради Мелітопольського району Запорізької області (довідка 04/04-10 від 04.01.2024 р.).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

1. У роботі пропонується стратегічні напрями підтримки та розвитку механізмів регулювання діяльності об'єднаних територіальних громад в Україні, однак зміст цих напрямів слід розкрити детальніше.

2. Доцільно було б виокремити в дисертації шляхи формування механізму бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад.

3. Аналізуючи етапи розвитку процесу законодавчого регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні, автор не всі свої пропозиції доводить до рівня конкретних методичних рекомендацій. Це значно б підвищило рівень наукових здобутків автора, при цьому інколи дисертант захоплюється переказом змісту нормативно-правових актів.

4. Звертаючись до автореферату дисертаційного дослідження, хочеться зазначити, що в авторефераті не визначено шляхи удосконалення інституціонального механізму забезпечення розвитку фінансово-економічної системи громади, бракує статистичного матеріалу.

5. В тексті дисертаційного дослідження не достатньо приділено уваги аналізу основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних і іноземних джерел, переважно за останній період.

Висловлені зауваження і зазначені недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку теоретичних положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі Коротенка Дениса Олександровича.

Загальний висновок

1. Дисертаційна робота Коротенка Дениса Олександровича «Формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади» є завершеним науковим дослідженням, виконаним на вельми актуальну тему. Рівень проведених досліджень та їх практична спрямованість свідчать про наукову виваженість і важливість дисертації.

2. Актуальність і новизна, важливість одержаних здобувачем наукових результатів, їх обґрунтованість та достовірність, а також практична цінність сформульованих положень й отриманих результатів у сукупності становлять необхідні підстави для висновку про те, що дисертаційна робота Коротенка Дениса Олександровича «Формування дієвих механізмів публічного регулювання діяльності громади» відповідає вимогам МОН України, які висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління, та відповідає пунктам 9, 10 і 11 «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Коротенко Денис Олександрович – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, кандидат наук з державного управління

Ю.В. МАРУЩИН

Ю.В. Марущин
Д.С. Олександрович